

- a. आशुस्त्रिवृत् । b. भान्तः पञ्चदशः । c. व्योमा सप्तदशः । d. ध-
 रुणा एकविंशः । e. प्रतूर्तिरष्टादशः । f. तपो नवदशः । g. अ-
 भीवर्तः सविंशः । h. वचो द्वाविंशः । i. सम्भरणस्त्रयोविंशः ।
 k. योनिश्चतुर्विंशः । l. गर्भाः पञ्चविंशः । m. ओजस्त्रिणवः ।
 n. क्रतुरेकत्रिंशः । o. प्रतिष्ठा त्रयस्त्रिंशः । p. ब्रध्नस्य विष्टपं च-
 तुस्त्रिंशः । q. नाकः षट्त्रिंशः । r. विवर्तीऽष्टाचत्वारिंशः ।
 s. धर्त्रं चतुष्टोमः ॥ २३ ॥

का° [१७. १०. ७.] उत्तरां पूर्वयोराशुस्त्रिवृदिति । पूर्वानूकालविहितयोर्दक्षिणो-
 त्तरयोर्मध्ये उत्तरां जङ्गमात्रीमुदङ्मुख उपदधातीति सूत्रार्थः ॥ अस्यां कण्डिकाया-
 मष्टादश यज्ञेषु चतुर्णां मृत्युमोहिन्युपधाने विनियोगः प्रतूर्तिरित्यादीनां चतुर्द-
 शार्धपच्योपधाने विनियोगः । हे इष्टके त्वं त्रिवृत्स्तोमवृत्तासि साम्नामावृत्तिवि-
 शेषाः स्तोमाः तेषां विशेषणान्याशुरित्यादीनि । कीदृशस्त्रिवृत् आशुः अशू व्या-
 तौ अश्रुते व्याप्नोति सर्वान्स्तोमानित्याशुः । तद्रूपां त्वामुपधामीति सर्वत्र शेषः ।
 स्तोमानुपदधाति प्राणा वै स्तोमाः प्राणा उ वै ब्रह्म ब्रह्मैवैतदुपदधातीति [८.
 ४. १. ३.] श्रुतेः । यद्वा आशुः वायुः त्रिवृत् त्रिषु लोकेषु वर्तत इति त्रिवृत् त्रिषु
 सर्वभूतव्यापकत्वादाशुर्वायुस्तद्रूपासि । एवं श्रुत्यनुसारेण सर्वत्र व्याख्यायते । त-
 था च श्रुतिः [८. ४. १. १.] स पुरस्तादुपदधात्याशुस्त्रिवृदिति य एव त्रिवृत्स्तोमस्त-
 मुपदधाति तद्यत्तमाह्वाशुरित्येष हि स्तोमानामाशिष्ठोऽथो वायुर्वा आशुस्त्रिवृत्स
 एषु त्रिषु लोकेषु वर्तते तद्यत्तमाह्वाशुरित्येष हि सर्वेषां भूतानामाशिष्ठो वायुर्ह
 (28.) भूत्वा पुरस्तात्तस्थौ तदेव तद्रूपमुपदधातीति ॥ का° [१७. १०. १.] दक्षिणां
 दक्षिणयोर्भान्तः पञ्चदश इति । दक्षिणानूकालविहितयोर्दक्षिणोत्तरपच्ययोर्मध्ये भा-
 न्त इति मन्त्रेण दक्षिणां पच्यां प्रत्यङ्मुख उपदधातीति सूत्रार्थः ॥ भान्तः वज्ररूपो
 यः पञ्चदशः स्तोमः यद्वा भान्तः चन्द्रः पञ्चदशाहानि पूर्यमाणत्वात्पञ्चदशाहं क्षी-
 यमाणत्वात्पञ्चदशः भा कान्तिरेवान्तः स्वद्वपं यस्य तद्रूपासि । य एव पञ्चदश
 स्तोमस्तं तदुपदधाति तद्यत्तमाह्वा भान्त इति वज्रो वै भान्तो वज्रः पञ्चदशोऽथो